

Inspreektekst 11-2-2026 – Commissie Energie & Economie | Provincie Zuid-Holland

Voorzitter, Statenleden, Gedeputeerden,
Ook ik spreek hier mede namens de stichting Behoud Open Landschap en als arts n.p.

Onze stichting zet zich in voor een zorgvuldige inrichting van de leefomgeving, met bijzondere aandacht voor gezondheid, landschap en rechtsbescherming binnen het omgevingsbeleid.

De startnotitie pMIEK 3.0 markeert een belangrijk bestuurlijk moment. Via integraal programmeren worden keuzes voorbereid die feitelijk richting geven aan ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen na 2030. Daarmee ontstaat een document dat in de praktijk normerende werking kan krijgen, terwijl het formeel als uitvoeringsproces wordt gepresenteerd.

Juist hier ligt een kaderstellende verantwoordelijkheid voor Provinciale Staten. Wanneer richtinggevende keuzes impliciet ontstaan in uitvoeringsdocumenten, verschuift de politieke afweging naar de achterkant van het proces. Dat raakt direct aan de systematiek van de Omgevingswet, waarin expliciete en integrale afweging — waaronder gezondheid — vooraf hoort plaats te vinden.

Vanuit medisch en bestuurlijk perspectief is gezondheid geen restpost. Nationaal en Europees recht verlangen dat gezondheidsrisico's vooraf zichtbaar en onderbouwd worden meegewogen, onder toepassing van het voorzorgprincipe. Dat is geen beleidsvoorkeur, maar een vereiste voor juridisch houdbare besluitvorming.

De recente ervaringen rond de OER en de herziening van het omgevingsbeleid illustreren wat er gebeurt wanneer gezondheidsaspecten onvoldoende vooraf worden ingebed: besluitvorming wordt kwetsbaar, maatschappelijke weerstand neemt toe en het vertrouwen in het proces wordt onder druk gezet. Dit voorbeeld is geen inhoudelijk debatpunt vandaag, maar een bestuurlijke les over het belang van expliciete kaderstelling.

Opvallend is dat in de startnotitie pMIEK 3.0 gezondheid niet expliciet als afwegingscriterium is uitgewerkt. Zonder een transparant en gebiedsgericht gezondheidskader ontstaat het risico dat richtinggevende keuzes worden voorbereid zonder dat deze integraal zijn getoetst.

Daarom roepen wij Provinciale Staten op om bij deze startnotitie expliciet vast te leggen dat gezondheid vooraf en zichtbaar onderdeel is van de politieke afweging, en dat pMIEK-uitkomsten richtinggevend zijn maar niet normerend zonder expliciete kaderstelling door PS.

Dat beschermt niet alleen inwoners en leefomgeving, maar ook de juridische en bestuurlijke houdbaarheid van uw besluiten.

Dank u wel.